

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Fötér Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja.

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyedévre 2 korona

Tanítóknak egész évre 4 kor.
fél évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a. könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetés, hirdetés, nyiltér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja

Egy háromhasábos petsor térfogata 12 fillér.
Bélyegdíj minden beiktatás után 60 fillér.

Nyiltér:

Egy sor 40 fillér.

Előfizetést és hirdetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, valamint a KÁRMÁN S. könyvkereskedése Rimaszombat, Fötér, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezészerűben posta-utalvány útján eszközölhető.

Mezőgazdasági bajaink orvoslásáról.

Ira: LÉVAY HENRIK.

A mezőgazdasági válság létezése iránt nincs kétség. Európának szinte minden államában érzik a nehéz bajt, s mindenütt tervek készülnek és kísérletek történnek megszüntetésére, vagy legalább enyhítésére.

Különös sulylyal nehezedik a mezőgazdasági válság hazánkra, melyben az államnak, a nemzetnek és a társadalomnak egyaránt, a mezőgazdaságban van legmélyebb erőforrása. A betegség tehát nálunk a legnemesebb létezőt támadta meg, s így nekünk igen nagy okunk van rá, hogy a gyógyítás eszközeiről, szereiről és módjairól mielőbb és a leggyakorlatiasabb szempontból gondoskodjunk.

Gyakorlati segítségre s nem elméletekre s nem spekulációval összekötött bankalapításokra lévén szükség, legelőbb is figyelembe kell vennünk azt, hogy a magyarországi mezőgazdasági válság nem teljesen azonos a nyugateurópai országokban panaszolt agrárius bajokkal. — A magyarországi sajátos viszonyok folytán sajátos jellege van a magyarországi mezőgazdasági válságnak is, a miből önként következik, hogy a válság ellen itt ugyanazokkal az eszközökkel küzdeni, a melyekkel esetleg külföldön tesznek kísérleteket — célhoz nem vezet. Az intézménynek, melylyel a magyarországi mezőgazdasági válság káros következtéseit elhárítani kívánók, okvetlenül meg kellene felelni a hazai viszonyoknak, sőt a magyar mezőgazdasági elemek sajátos jellemének és az egész magyar közfelfogásnak is.

Ebből indulva ki, nem tudtam eddigelé a tudomásomra jutott s agrár bajaink megszüntetését célzó tervek közül egyet sem helyeselni. Valamennyiben — még ama viszonylag legjobb tervben is, melyet egy bécsi bank lanceirozott s mely igen helyesen, nagyobb birtoktesteknek esetleges parcellálását is programmba vette — a bankalapítási s üzleti érdekmózzanatok domborodnak ki a legelőbb s a voltaképeni cél, a mezőgazdasági válság orvoslása csupán, másodrangú feladatnak tűnik fel. Távol áll tőlem a bel- vagy külföldi pénzügyi vállalkozókat megromni azért, hogy a magyar mezőgazdasági válságot is spekulációra szolgáló alkalom gyanánt igyekezzenek megragadni. A pénzes vállalatok természetesen feladata, a maguk üzleti érdekében minden alkalmat lehetőleg felhasználni. Viszont azonban a magyar mezőgazdaság sorsát szívükön viselő, önzetlen s a dolgozhoz értő hazafiaknak jelen esetben az a feladatuk, hogy ki ne engedjék szolgáltatni a különben is nehéz válsággal küzdő mezőgazdaságot a spekulációnak, hanem igyekezzenek olyan intézményt létesíteni, melynek első rangú, legfőbb, sőt egyedüli célja a válság kártékony következtéseinek elhárítása.

Világos ebből mindenekelőtt, hogy az alkalmas intézmény létesítésére a magyar társadalom és közélet legjobb és legönzettelenebb elemei érdeklődésének felkeltése után kellene törekedni. E mellett egyáltalán nem kell attól tartani, hogy az intézmény üzleti és pénzügyi tekintetben gyöngye lesz, hanem a modern spekuláció révén létesül. Van rá elég példa hazánk közgazdasági történetében, hogy itt épen azok a pénz- és kereskedelmi vállalatok sikerültek és virágoztak fel legjobban, melyeket a valódi közszükség érdektében, maga a magyar társadalom, illetőleg a magyar társadalom tekintélyes és vagyonos vezető eleme teremtett meg. Fáy András és a hozzá csatlakozott hazafiak nem üzleti magánérdekből alapították meg az első hazai takarékpénztárt; ezeknek az önzetlen alapítóknak a modern spekulációról fogalmuk sem volt, s az első hazai takarékpénztár ma mégis hatalmas

intézet. De a virágzó magyar kereskedelmi bankot sem nagy üzerek, hanem egy hazai bankintézet égetően szükséges voltát belátó és felfogó nagynevű magyar hazafiak és egyszerű pesti kereskedők létesítették. Az első magyar általános biztosító-társaság alapítása szintén közszükségnek felelt meg, s nem bankok és bankárok, hanem a haza legjelesebb fia vállalkoztak a közérdekű alapításra. És ime, mindezek a közérdekű, üzérkedés nélkül létrejött intézmények idővel meghozták nem remélt dus gyümölesüket. Ámde tartósságuk és folytonos fejlődésképeségük titka éppen abban van, hogy szerény keretek közt létesültek, s az üzéri alapításokkal járó nagy költségek, valamint a hirtelen nyereségvágy zsenge korokban ezeket az intézeteket nem vették igénybe.

De mindezekon kívül különösen a magyar földhitelintézet alapításának példáját kell ez alkalommal tekintetbe vennünk, azért, mert ez a kitűnő intézmény voltaképen szintén az akkori mezőgazdasági válság elhárítása céljából alakult. Az akkori mezőgazdasági válság, az urbériség 1848-iki radikális megszüntetéséből eredt s a nemesi nagy- és középbirtokot fenyegette. A nagy gazdasági átalakulás magában véve még nem tette volna veszedelmesen válságossá a régi földesuri osztály helyzetét, csakhogy az ezen osztály érdekeivel mitsem törődő, sőt éppen ezen osztály megsemmisülését óhajtó abszolutizmus az urbéri kárpótlásnak oly formáját alkalmazta Magyarországon, mely a régi magyar földesuri felfogás és világnézet mellett szükségképen a földesurak romlására vezetett. Az abszolutizmus ugyanis a helyett, hogy az urbéri kárpótlást járadék alakjában folytonosan biztosította volna a földesuraknak, egyszer s mindenkorra kiadta ezeknek a földtehermentesítési kötvényeket. Mi sem természetesebb, mint az, a mi erre be is következett, hogy t. i. a földtehermentesítési kötvények pénzügyileg gyakorlatlan és pénzügyükben szenvedő birtokosai, a kötvényeket — igen sokszor potom áron — eladták s az így rendelkezésükre kapott készpénzösszegeket okszerűen és gazdaságosan befektetni nem tudván, nagyrészt elköltötték.

Ilyformán indult gyors pusztulásnak a magyar nemzetnek politikailag legkipróbáltabb, magyar voltára legbüszkébb földesuri eleme. Hogy ezt a pusztulást megakadályozzák, olyan férfiak léptek a vállalkozás terére, mint gróf Dessewffy Emil, Lónyay Menyhért, gr. Apponyi György, Horváth Boldizsár és társaik. Vállalkozásuk eredménye a földhitelintézet megalkotása volt, mely intézmény egyáltalán nem kecségtette ugyan a vállalkozókat anyagi nyereséggel, de gátat vetett a földesuri osztály teljes pusztulásának s e mellett maga is, mint tisztán közérdekű gazdasági tényező, mihamar igen hatalmassá fejlődött.

*

A mai mezőgazdasági válság már másnemű, mint a melyek ellenében a földhitelintézet sikerrel teljesíti hivatását. A mai válság nem csupán a nemesi nagy és középbirtokosokat sújtja, hanem a földműveléssel foglalkozó összes osztályokat. Sőt hazánkban és különösen annak alföldjén, igen élesen sújtja azokat a földműveseket is, kik maguk földbirtokkal nem rendelkeznek, mindazonáltal mezőgazdasági munkájukból élnek, mert hiszen hajlamaiknál s körülményeiknél fogva bánya- vagy gyári munkára nem is valók.

A válság mai általános főoka eléggé ismeretes és világszerű egy. A földművelés legnagyobb productuma, a gabona, az óriásan megnövekedett kínálat folytán árából tetemesen veszített, míg ellenben a termelési költségek a fokozódó életigényekkel párhuzamosan megnövekedtek.

Ebből következik, hogy a föld hitelképeségét mind sűrűbben kénytelenek a föld birtokosai igénybe venni. De a földhitel hazánkban a mai viszonyok és intézmények mellett csak egy bizonyos határig képez erőforrást a földbirtokosra s e határon túl vajmi könnyen a földbirtokos romlására vezet. A föld hitelképesége ugyanis nálunk általában az egész földbirtok értékének feléig terjed. Ebből pedig, — bármily okos elvi elhatárolás is ez a földhitelnyújtók szempontjából — a földbirtokost sújtó nagy anomalia származhat. Az ezer holdas földbirtokos, ha földhitelét teljesen kimerítette, azaz ha ezer holdas birtokát immár ötszáz hold értékének megfelelő jelzálog terheli, megszünt földje révén továbbra is hitelképesnek lenni s legfeljebb még személyi hitelt élvezhet. Ha ezután bármilyen körülmény vagy kalamitás szorítja is arra, hogy gazdasága érdekében hitelt vegyen igénybe, jelzálogkölesont sem banktól, sem földhitelintézettől többé nem kaphat. Ekkor már egyéb, veszedelmesebb kölcsönforrásokat kénytelen hajhászni s a régi kamatteher s az új zavaros pénzügyi események egy-sülve egy-két rossz termésű esztendővel, minden valószínűség szerint gyorsan és teljesen tönkre juttatják őt. Pedig e földbirtokos még földhitelének teljes kimerítése után is, földbirtoka feleértékének, vagyis — példánk mellett maradvány — tehermentes 500 holdnak teljesen ura. Semmikép sincs tehát megokolva az, hogy immár mint hitelképeségére nézve kimerült, eladósodott ember tétessék ki a teljes tönkremenés veszedelmének. A kereskedői hitelviszonyok nagyobb fejlettsége folytán, például a kereskedő hitelképeségének távolról sincs ilyen határ szabva. A kereskedő passzívai messze túlhaladják activáinak ötven százalékát, s azért még az illető kereskedő szükség esetén a legrendesebb bankoknál is könnyen jut kölcsönhöz. Már pedig a kereskedővel szemben a hitelnyújtásnak soha sincs olyan biztos cenzurája és világos ellenőrzése, mint a földbirtokossal szemben: mert a kereskedő könyveibe a hitelező bíráló szeme nem tekinthet be, míg ellenben a földbirtokos telekkönyvi lapja előtte mindig nyitva áll.

Olyan hitelintézet létesítéséről kell tehát gondoskodnunk, mely első sorban gondja alá veszi azokat a földbirtokosokat, a kik a mai földhitelviszonyok között a tönkremenésnek vannak kitéve, holott még mindig reális értékek tulajdonosai s így észszerű eszközökkel s minden kockázattal nélkül megmenthetők. Olyan hitelintézetet kellene teremtenünk, mely vállalkozhatná arra, hogy a földje hitelképeségét kimerített földbirtokosnak ugyszólván ügyvédje, pénztárnoka és tanácsadója lesz, azt terheitől megszabadítja, ügyeit rendez s részére birtokának még tehermentes fele részét minden körülmények között megmenti.

Ezt a feladatot a hitelintézet csakis egy uton oldhatná meg: a jelzálogteher összegének megfelelő birtokrész megvásárlásával. Hogy azonban a hitelintézet a birtokosok rendezése céljából birtoktesteket vásárolhasson, feltétlen szüksége volna egy olyan klientélára, mely tőle az így megvásárolt birtokterületeket késedelem nélkül átveszi.

Ilyen földet vásárló klientéla minden kétséget kizárólag bőven állana rendelkezésére a hitelintézetnek, miután a magyar mezőgazdasági válság másik szembeszökő tünete az, hogy a földművelő osztály alsóbb rétegeiben meg van a birtok szerzésére irányuló természetes erős vágy, nemkülönben a földbirtok vásárlásra a vagyoni képesség is s mindennek dacára eddigelé ezen földművelő elemek eladó kisebb birtoktestek hiányában, földbirtokhoz csak nagy nehezen, vagy éppen nem juthatnak. A földművelő osztály alsó rétegeinek ez a földbirtoktól való elzártasága a legnagyobb oka ama veszedelmes mozgalmaknak,

melyek agrár-socialismus nevezet alatt ismeretek s melyek a legutóbbi években annyi gondot okoztak a kormánynak és a hazaszerető magyar társadalomnak. Alig esalodom, ha az agrár-socialismus gyökereit nem a földművelésügyi, vagy egyéb helyeken tapasztalt munkázavargásokban s nem is a külföldi socialisták léha és gonosz igazgatásaiban, hanem mélyebben keresem. Magában a mezői munkás proletáriátus létezésében és elszaporodásában van az agrár-socialismus esirája. Ha a magyar földműves elem minden rétegének: a kisbérletnek, a gazdatisztnak, a parasztnak és a földmunkásnak is meg volna adva a mód és a jogosult remény, hogy munkája, szorgalma és takarékosága révén földbirtokot szerezhesse, az agrár-socialismus legerősebb éltető gyökere lenne kiirtva. A hol a föld birhatóságából senki sínes mindenkorra kizárva, a hol mindenki arra törekszik s mindenki elérheti azt, hogy a tulajdon szentségét maga is élvezze, ott a földbirtok és a tulajdon szentsége ellen izgató frázisok siket fülekre találnak.

Ime tehát a magyar mezőgazdasági bajok két legnagyobbika: egyrészt a földbirtokosok tökéletlen hitelviszonyaiból eredő sűrű földbirtokpusztulás, másrészt a kisbirtok-szerzés végtelen nehézségéből eredő agrár-socialismus egymással kölcsönösen gyogyító szere lehet. Hogy azonban azzá lehessen, feltétlen szükséges egy olyan intézményt létesíteni, melynek összes célja és egész működése kizárólag arra irányul, hogy egyrészt a terhek alatt roskadozó földbirtokosoktól az anyagi erejüket meghaladó birtoktesteket átvegye, másrészt az átvett birtoktesteket kisbirtokokká parcellázva, azonnal tovább adja.

Erős meggyőződés, hogy ilyen intézményt alkalmas és helyes módon csakis a magyar társadalom vagyonos és vezető része létesíthet és csakis a tradícionális, hazafias, önzetlen és takarékos szellemben. E módon és ebben a szellemben mindazonáltal az intézmény minden szubvenzió, minden üzéri spekuláció és minden idegen tőke igénybevétele nélkül is létesülhet s ha egyszer létesült, mint közszükséglet képező vállalat okvetlenül fel is fog virágozni.

A nélkül, hogy ezuttal még olyan részletekbe boesátkoznám, melyek az alapszabályok és az ügyrend tárgyai, röviden a következőkben adhatom az általam csak terv gyanánt kontemplált „mezőgazdasági hitelintézet“ vázlatát.

(Vége következik)

Papválasztási mozgalmak. A rimaszombati ev. ref. egyház első lelkészi állásának betöltése f. hó 9-én délelőtt fog választás útján megejtetni. Azok, a kik úgy az egyházi, mint a társadalmi élet békéjét megóvni ohajtották az izgalmas pártusáktól, hasztalau hívták egybe a mult vasárnapi értekezletet, mert azon sem sikerült a népes egyház tagjait — s most már pártjait — egyetelmű megállapodásra vezetni. Az értekezleten Bornemisza László alispán elnököl, s ő, valamint Molnár József és dr. Szabó Samu hangsúlyozta, hogy ezen értekezletnek célja az, hogy próbaszavazás útján megállapítsák, hogy voltaképen az egyházihivek többsége kit ohajt papnak. Az abszolút többséget elnyerő jelölt mellett — bárki legyen az — kell csoportosulni azoknak, kik békességes és méltóságteljes választást ohajtanak. A megejtett szavazás eredménye az lett, hogy a beadott 131 szavazatból Czinke István 73-at, Csabay Pál 44-et, Ruzskay Gyula 9-et és Vathay László 5 szavazatot kapott. Ennek

T Á R C Z A.

Innen-onnan.

(Morte saison. — Dobóék. — London-Losonez. — Rimaszombat).

Miután a legszebb hónap nem épen a légesebb színben köszöntött be, s az eső, hideg és szél miatt a majlisokat sem lehetett megtartani: minden valószínűség szerint a kellemes juniusi napokat fogja felhasználni a felpezsdült koru ifjuság arra, hogy Flora istennőnek bemutatassa áldozatát.

Ebben a hónapban tehát lesz néhány junialis s egy pár rövid lélekzetű kirándulás, aztán beüt a morte saison.

Morte saison! Még kimondani is unalmas, hát még végig élni azoknak, kiket a sors arra kárhoztatott, hogy nyolcz hosszú héten át, — mialatt mások az erdők és furdók lombsátorai alatt hűsölve hallgatják a kis madárkák csicseregését, — az irodák fülledt levegőjében körmöljenek, vagy legföllebb fejüket törjék az igazság keresésére: minő Krisztus keresztje lehet az!

Különb a morte saison elnevezés csak divat, melynek ép azok hódolnak leginkább, a kiknek legkevesebb okuk van rá. A lösecek pl. nem panaszkodnak miatta, pedig ott télen-nyáron morte saison van, — ellenben a losoneziak sokszor emlegetik, holott e kedves városkában mindig egyformán mulatnak. De ha kivennek belőle a Klamarik telepet, a legtelivébb losonezi chauvinista is zavarba jönne a miatt, hogy hol fogja elkölteni azt az egy-két pohár sört, melyet gyenge gyomra naponként megkíván.

Hát bizony a jó losoneziak eddig sem unatkoztak, s ezután még kevésbé fognak unatkozni. Gondoskodnak róluk Dobóék, kik sok minden egyéb mellett arról is nevezetesek, hogy társulatuknak fiatalja, öregje egyforma

konstatálása és kihirdetése után Bornemisza László elnök azon kívánsággal zárta be az értekezletet, hogy mindenki lelkiismerete legjobb meggyőződése szerint adja majd szavazatát a választási urnába. — Kétségtelen azonban, hogy azóta a papválasztási mozgalmak még erősebben hullámanak s elérlelhatólag a pártok között igen heves küzdelem lesz a választásnál.

Meghívó.

A gömörmezei ált. tanító-egylet „tornallyai járásköre“ folyó évi junius hó 12-én délelőtt 10 órakor Tornallyán, az izr. iskolában tartja meg tavaszi gyűlését, melyre ugy az egylet t. tagjai, mint a tanügy meglegeblü barátai tisztelettel meghívotnak.

A gyűlés főbb tárgyai:

1. Minta-tanítás számtanból, tartja: Hancsovsky István.
2. Elnöki megnyitó és jelentés a járáskörnek 3 évi működéséről.
3. A mult őszi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása.
4. A minta-tanítás megbíralása.
5. Vitatétel: „Milyen módokkal és eszközökkel lehetne oda hatni, hogy faluhelyen a szorgalomidő tartama emeltessék? Előadó: Illés József.
6. Könyvismeretetés, szakelőadó: Hegedüs János.
7. Előterjesztés a Vaday József békési tanító által tervezett millenniumi tanító kézikönyvről.
8. A jövő őszi közgyűlésen tartandó minta-tanítás kitűzése.
9. A központi választmány által leküldött tétel előadójának kijelölése.
10. Tisztujtás, (elnök, jegyző és szakelőadó megválasztása.)
11. A jövő őszi közgyűlés helyének megállapítása.
12. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítő bizottságának kijelölése.

Gömör-Panyit, 1895. junius 2-án.

Faluba János, jkőri elnök.

Meghívó.

A „Gömörmezei Ált. Tanító-Egylet“ nagyrőzei járásköre f. évi junius hó 8-án délelőtt 10 órakor a Pohorella vasgyárban tartja tavaszi közgyűlését, melyre a kör t. tagjait és a tanügy barátait tisztelettel meghívom.

A gyűlés tárgyai:

1. Elnöki megnyitó.
2. A mult tavaszi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése.
3. Beszámoló a kör három évi működéséről.
4. Tisztujtás.
5. „Milyen módokkal és eszközökkel lehetne odahatni, hogy faluhelyeken a szorgalmi idő emeltessék?“ Előadó: Szabó Károly.
6. Vári János indítványa: az összes gömörmezei tanítók arcképét magában foglaló album elkészítésének tárgyában.
7. Folyó ügyek.
8. Indítványok.

Nándorvölgyben, 1895. május hó 26-án.

Ertl Heribert, járásköri elnök.

Meghívó.

A rimaszombati egyesült prot. főgymnasiumban 1895. junius hó 11—19. napjain az évi vizsgálatok következő rendben tartatnak meg:

- Junius 11. kedden r. 7 órakor: Számtan I. oszt. — Latin nyelv III. oszt. — Ásványtan IV. oszt. — Görög nyelv V. oszt. — Történelem VI. oszt. — Magyar nyelv VII. oszt.
 Délután 2 órakor: Vallástan ev. ref. III—IV. oszt. — Német nyelv V. oszt.
- Junius 12. szerdán r. 7 órakor: Latin nyelv II. oszt. — Történelem IV. oszt. — Latin nyelv és görög-pótló V. oszt. — Allattan VI. oszt. — Természettan VII. oszt.
 Délután 3 órakor: Vallástan ág. ev. III—IV. oszt. — Torna I—II. osztályban.
- Junius 13. esütörtökön r. 7 órakor: Földrajz II. oszt. — Számtan III. oszt. — Magyar nyelv IV. oszt. Német nyelv VI. oszt. — Görög nyelv VII. oszt.

jó kedvű s egyiken se látszik meg az a néhány száz frt deficit, melyett a rimaszombati vállalkozás eredményezett. Ússe a kő Rimaszombatot, gondolják magukban, majd helyre hoz mindent az a losonezi fabódé, melynek foyereben minden este dézsa-számra ömlik a nikkal hatos az igazgatói „átalvetőbe“, melynek egyik oldalában Dobó, a másikban Dayka szeret turkálni.

A ki egy kissé ismeri a szárnyas igéket, per associationem idearunt, Losonezról azonnal Londonra és Párisra gondol. Valami tréfás ember találhatta ki, hogy London, Losonez és Páris egymáshoz tartozó földrajzi fogalmak, s hogy ha nem is valami megdönthetetlen igazság, de valami humor mégis van benne, bizonyítja az, hogy szárnyas igévé vállott.

A három világváros között van valami rokonság, — legalább az ellentétekben. Annyi bizonyos, hogy London a világ legnagyobb városa, Losonez pedig alig nagyobb a legkisebbnél; egyben azonban egy nyomon haladnak: itt is ott is monumentálisan építkeznek. S ez magában véve is elég arra, hogy a morte saison ne ismerjék épen ugy mint Londonban, melynek öt millió lakója, ha szórakozni akar, a legközelebbi tramvayon a város egyik végéből a másikba viteti át magát, hol a gomba-módra keletkezett monumentális épületekben gyönyörködhetik. Így ennek a losoneziak Tugárra s a turgáriak Losonezra és a mire a kölcsönös kirándulásokat megteszik: készen van az új városház, új kaszinó, tüzoltó telep, vígadó stb.

Nem ismerek várost, mely az utolsó öt-hat év alatt annyit emelkedett volna, mint Losonez s nem ismerek várost, mely ez emelkedésnek oly kevésé örülne, mint — Balassa-Gyarmat. A két városban a liberalismus és conservatismus néznek szemben egymással. Egyik lázas sietséggel tör előre a reformok terén, másik mérsékelt buzgalommal igyekszik megtartani hegemoniáját. De hogy az évek óta tartó küzdelemnek mi lesz a vége: ezt ép

- Délután 2 órakor: Vallástan I. oszt. — Magyar nyelv V. oszt. — Vallástan VI. oszt. — Torna III—IV. oszt.
 Junius 14. pénteken r. 7 órakor: Számtan II. oszt. — Történelem V. oszt. — Latin nyelv VII. oszt.
 Délután 2 órakor: Magyar nyelv II. oszt. — Német nyelv III. osztály.
- Junius 15. szombaton r. 7 órakor: Magyar nyelv I. oszt. — Német nyelv IV. oszt. — Vallástan V. oszt. — Magyar nyelv és görög-pótló VI. oszt. — Mathesis VII. oszt.
 Délután 2 órakor: Fizikai földrajz III. oszt. — Rajzoló geometria IV. oszt. — Torna V—VI. oszt.
- Junius 17. hétfőn r. 7 órakor: Rajzoló geometria I. oszt. — Történelem III. oszt. — Latin nyelv IV. oszt. — Mathesis V. oszt. — Latin nyelv VI. oszt. Politikai földrajz VII. oszt.
 Délután 2 órakor: Vallástan II. oszt. — Rajzoló geometria III. oszt. — Torna VIII. oszt.
- Junius 18. kedden r. 7 órakor: Latin nyelv I. oszt. — Számtan IV. oszt. — Növénytan V. oszt. — Mathesis VI. oszt. — Német nyelv VII. oszt.
 Délután 2 órakor: Földrajz I. oszt. — Magyar nyelv III. oszt.
- Junius 19. szerdán r. 7 órakor: Rajzoló geometria II. oszt. Görög nyelv VI. oszt. — Görög pótló VII. oszt.
 Délután 2 órakor: Ábrázoló geometria VII. oszt.
- Junius 22. szombat r. 8 órakor a tanév ünnepélyes bezárása és a bizonyítványok kiosztása.
- Junius 24—25. hétfőn, kedden, magántanulók vizsgálata
 Junius 26—28. szerdán, esütörtökön, pénteken szóbeli érettségi vizsgálatok.

E vizsgálatokra a t. születek, gyámokat, vagy ezek helyetteseit, valamint a tanügy barátait tisztelettel meghívja
 Rimaszombat, 1895. május 30.

FÁBRY JÁNOS,
 igazgató.

Értesítés és meghívás!

A rimaszombati alsófoku ipariskolában a „tanonczmunkaállitás“-sal egybekötött évről-évre „nyilvános vizsgák“ a közs. elemi fiu-iskola tantermeiben folyó évi junius hó 9-én délután 2 órától 5-ig tartatnak meg; melyre a tanügy iránt érdeklődő mélyen tisztelt közönséget tiszteletteljesen meghívja

Rimaszombat, 1895. junius hó 4-én.

az igazgatóság.

Hirek és vegyesek.

Mezőgazdasági válság. Európa összes államait foglalkoztatja az a mintegy tíz esztendő óta tartó mezőgazdasági válság, melynek nyomása alatt a legutóbbi napokban a magyar gazdaközönség — jogos érdekeinek megóvására — szövetkezett. Ez állami jelentőségű válság megoldása érdekében Magyarország minden jelentékenyebb nemzetgazdasági kísérletet tett a publicistika sokféle terén, azonban eddigelé a kérdés ezeroldalu tárgyalásában akadémiái elméleteknél egyebet alig hallottunk. Igen figyelemreméltó kivétel e tekintetben Lévy Henrik-nek, az első magyar általános biztosító társaság fardadhatatlan és széles látkörű vezérigazgatójának legközelebb megjelent brosjúre, mely egyetlen olyan mű, a melyik a kétségtelen mezőgazdasági válság kívánatos megoldására gyakorlati utbaigazítást és kivihető s életrevaló eszmét mutat fel. Miután e kérdéssel mi is több izben foglalkoztunk s a mezőgazdasági válság helyzetének tisztázásához szívesen járulunk, megynék gazdaközönsége érdekében észszerűnek láttuk Lévy nagyrődektü művét egész terjedelmében közölni s azt ezekkel a kérdéssel hivatásszerűleg foglalkozó gazdaosztály megszívlelésére melegen ajánlani.

Egyházi közgyűlés. A helybeli evang. egyházközség pünkösd vasárnapján közgyűlést tartott, melynek érdekes mozzanataiból első sorban kiemelendő az, hogy néh. Hamaliár Károly helyére akkor választott meg egyházközségi felügyelővé egyhangulag Kubinyi Aladár törvényszéki elnök s egyházmegyei felügyelő. A megválasztott Fabry János, Jaczkó Pál, Madarász Pál, Sárkány Imre, Törköly József, Karhut András és Palkovics Pál tagokból álló küldöttség hívta meg a közgyűlésbe, hova a mint megérkezett: az elnök Glauf Pál esperes-lelkész által üdvözöltetett, mint oly férfiú „a kibene a nagy tudás a szív melegségével, a tiszta jellem a szeretetreméltó modorral, a vasszorgalmu munkásság az eszményekért való lelkesedéssel összhangzatosan nyilvánul és ad egyéniségének kiváló tartalmat és tekintélyt s kibene az egyház nemcsak bölés és szakavatott kormányost, hanem lelkesítő és buzdító vezért is reményl nyerni“. — Miután a beiktatási formula szerint feltett kérdésre az üdvözölt kinyilatkozta, hogy a felügyelői hivatalt elfogadja: nyomban letette a hivatali esküt, melyet Balogh Endre jegyző olvasott elő. Erre az új felügyelő nagy-

gy nem tudják a gyarmatiak, mint a losoneziak — mert mind két oldalon építik azt a bizonyos falovat, melylyel a magas kormány véleményét szeretnék törbejteni.

Ily természetű „nézeteltérés“ volt egykor Rimaszombat és Rozsnyó között is. De az okosabb engedett s most már csak az a kérdés: hozzá fognak-e valahára azoknak a bizonyos csatornáknak építéséhez, melyeken Rimaszombat város szennyesét — mely elég nagy — és adósságát — mely még nagyobb — leusztathatják? Mert, hogy más tekintetben Rimaszombat is nemsokára ép oly világváros lesz, mint szomszédja s a csutóra elfoglalja megillető helyét a nemzetközi kereskedelemben: erről minden valamire való „gyöker“ meg van győződve.

Erre az alapokat szépen lerakta. Felállította a Tompa-szobrot, mely most ott diszeleg a Huszár-teren; felépítette a leányiskolát, s most építik a százezer frtos gimnáziumot is, — az új kaszinó csak betetőzésre vár s az állandó színház és hangverseny-terem terveit az építészeti bizottság elfogadta. Megalakult a szépsészeti egyesület, mely főleg az utczák és terek tisztántartására s az éjjeli világitásra pazarul költekezik.

A mindezekből származó előnyöket a hetvenhedikik nemzedék egész biztosan élvezni fogja.

Addig az ügyek békésen a megcsokott mederben fognak fejlődni. A város nyugalmát nem zavarják meg sem az éjjeli kihágások, sem a papválasztás izgalmai. A kedélyek esendesek, a nézetek soha sem eszolnak szét. felekezetek közt nincs sürölés, gentry és csutorás összehölekeznek, a vadászársulatok közös területet tartanak, sőt még a tanulók is illedelmesen viselik magukat az utcán.

Ez örvedetes állapotokkal szemben csak azt sajnálhatjuk, hogy miért nem élünk mi a hetvenhedikik nemzedék után!

Trotter.

szabásu, feukölt gondolatok és eszmékkel gazdag székfoglaló beszédet mondott, melynek hatása alatt a közgyűlés elhatározta, hogy azt egész terjedelmében jegyzőkönyvébe veszi fel. Ugyanezen közgyűlés az egyháztanácsot kiegészítendő, megválasztotta új egyháztanácsosokat: ifj. Badiny Gyula, Cseh István, Folyami Kálmán, Forster Imre, dr. Marikovsky István, Madarász Pál, Németh Károly, Polnisch János, Smegner Károly, Stech Kálmán, Tornvos György, Kubinyi Ferencz Hamaliár Lajos, Králík József, id. Szilágyi Frigyes és 7 tamásfali egyháztagot. Különösen kiemelendő még a hála és kegyelet nyilvánításának azon módja, mellyel a közgyűlés dícsőül Hamaliár Károly felügyelő emlékének áldozott. Mindjárt a közgyűlés elején jegyzőkönyvíleg örökítették meg az elhunyt ritka férfiú gazdag érdemei. Elhatározottat továbbá, hogy az ezen jövőjének utolsó adományát képező 1250 frttal Hamaliár Károly alapítvány létesítetik azon czélból, hogy ez alapítvány jövedelméből első sorban iskolai és confirmatói emlékkönyvek osztásának ki mindjárt a folyó évtől kezdve; ezenfelül pedig, hogy az egyházat lángoló hitbuzgalommal és kiapadhatatlan áldozatkészséggel szeretett férfiú emléke látható módon is legyen megörökítve, a közgyűlés úgy intézkedett, hogy a megboldogult neve a templom belsejében alkalmazandó márvány emléktáblán adassék át az utókornak is buzdító és lelkesítő példán.

Eljegyzés. Sáfán Géza honvéd-főhadnagy f. hó 3-ikán váltott jegyet Bakস্য Józsefnek, a helybeli kereskedő testület s a rimaszombati takarékpénztár igazgató-sági tagjainak szép és művelt leányával: *Gizellával*. Boldogság és szerenese kíséri a szép frigyét

Áthelyezés. *Mirka* Károly rimabrézói vasuti állomás-főnök, ki városunkban is gyakran megfordult, s itt a társaságnak kedvelt alakja volt, áthelyeztetett Mező-Laborezra állomás-főnöki minőségben, s új állomását már el is foglalta. Szerenese kíséri új állomás-helyén!

Előléptetés és kinevezés. Lefkovits Albert kezelési gyakornokot a pénzügyminister kataszteri irattárat kezelő ideiglenes minőségű irodatisztá nevezte s szolgálatára a rimaszombati kir. pénzügyigazgatóság-hoz rendelte ki.

Csongory Mariska, a kedves és szépehetségű művésznő, ki a Dobó és Dayka színiigazgatók társulatánál vendégszerepelt, f. hó 1-én néhány helybeli tisztelőjének szép emlékekkel kedveskedett. Dr. Kármán Aladár színházi orvoshoz intézett kedves level kíséretében sikerült arcképét küldte el a „Gömör” és „Gömör-Kishont” szerkesztőinek, („Kedves szerkesztő urnak szives emlékül” felirattal). Schulhof Pálnak („A legelőzékenyebb állomási főnöknek szives emlékül”) és Dr. Kármán Aladárnak („Kedves doktorkámnak szives emlékül”). A kísértő levélben nagyon kellemesen emlékezik meg a művésznő rimaszombati tartózkodásáról, s csak azt sajnálja, hogy oly rövid volt.

Éjjel az erdőn. Akár egy gyermek-elbeszélésnek is méltán tárgyal szolgálhatna az a szomorú kis történet, mely a rimaszombati elemi iskolások folyó hó 4-én megtartott majálisán annyi zavart és egy boldog családnak órák hosszú során át szívszaggató fájdalmat okozott. Zsigárdy Lajos pénzügyi tisztviselőnek négy éves gyönyörű kis leánykaja ugyanis a majális alatt egyszerre csak eltűnt kiesi társainak és szülőinek köréből s a gyöngye kis jószágra minden keresés és fáradságos kutatás után nem tudtak ráakadni. Leszállt az alkony is és az erdő fáinak, lombjainak körvonalai sötétben olvadtak össze, de a kis leánykát nem sikerült feltalálni. A boldogtalan anya óriási fájdalom sulya alatt roskadozott, Zsigárdy pedig rendőröket, esendőroket s fáklyás napszamosokat szedve össze, az éj sötétében lázasan folytatta az erdő felkutatását, a miben néhány jólelkű tisztársa is fáradságot nem kímélve segédkezett. A szegény szülők lelkében feljulltak a régi gyermekkor borzalmas meséi; elrabolt kisedékről, kik oláhhegizányok és lelketlen koldusok kezébe kerültek; s többen úgy emlékeztek, hogy a majális tartama alatt csakugyan egy kóbor cigánykaraván haladt el a mulatságtól zengő erdő mellett orton. A rendőrök és esendőrok a cigányokat vették űzőbe, az apa meg barátaival tovább kereste az erdő árnyában elveszett kis leánykájának nyomait. Hajnali 4 óra volt már, mikor a szomszédos fenyeserdőből gyermekíráshoz hasonló hangokat hozott a pitymállat szellője, a mire Zsigárdy félig zokogva kezdte kiabálni a gyermek nevét. Mily nagy volt az öröm aztán, mikor a két ismerős hang egymáshoz jutott: az apa meg a kis leányka, a ki parányi kaecsi-ban akkor is ott szorongatta az esernyőt, meg az őt fényes krajcárt, a mivel még az elmúlt délután a mézeskalácsos sátorba igyekezett! A szülők öröme leírhatatlan volt. A kis leány pedig szepegye beszélt el, hogy miképen tévedt be a sűrű sötét fenyeserdőbe, a hol a sirástól és fáradságtól elaludt, kiesi, barnafürtös fejére rászállott az álom s szelíd szeméinek nyugalma fölött a jóságos isten védő angyalai örködtek és megóvták őt minden bajtól, a pirkadó hajnal szellője megcsókoltatta ártatlan arczát, a kelő nap piros sugarai meggyöngyöden ébresztették; míg aztán az ismerős apai hangok felé igyekezve, zokogó örömmel dőlt szerető apuskájának karjaiba. Az ártatlan kis bogárnak — Isten jóságából — semmi baja sem történt, daczára, hogy a hűvös tavaszi éjjelt harmatos fűben s vékony nyári ruháskában aludta át az erdőn, a szülők azonban sokáig el fogják még emlegetni ezt a viszontagságos éjszakát, melyen át elveszett kis leánykájuk néma nyomain után annyi kétségbeesett aggodalommal futottak.

Eljegyzés. Tóth Rózsát, özv. Bábonyi Tóth Józsefnek szeretetreméltó, kedves leányát a legközelebbi mult napokban jegyezte el Csernyik István tojaki fiatal, törekvő iparos. Boldogság kíséri a kötetendő frigyét!

Áthelyezés. Murgách Sándor, kataszteri irattárat kezelő irodatisztát, hasonló minőségben saját kérelmére és költségén a pénzügyminister a tordai pénzügyigazgatóság-hoz helyezte át.

Egészségügyi felügyelő vármegyénkben. Frank Odön dr. egészségügyi felügyelő, a Sajó vizét, melyet a horkai cellulose gyárból beléomló salak tisztítalanná tett, a mult héten vizsgálta meg belügyministeri rendelet következtében. Utólag arról értesülünk, hogy ezen közegészségügyi eljárásnál a megyehatóságot nem dr. Maurer Arthur ur — az Andrássy grófi uradalmak orvosa — hanem Tóth Géza rozsnói járásbeli tb. főszolgabíró képviselte, ki a ministeri kiküldöttel együtt hivatalból vett részt a szemlén. A mit a lapunk mult

számában e tárgyban közölt hírnök kiigazításával ezennel tudomásul adunk.

Juniálisok. A rimaszombati polgári olvasókör első tavaszi mulatságát folyó hó 3-án — pünkösöd második napján — délután tartotta a „Széchenyi-kert”-ben. — A minden felől tornyosuló felhők a közönség egy részét visszatartotta a részvételtől, azonban így is számosan jelentek meg a polgárság köréből s azok, kik ott voltak — miután az idő is kiderült — zavartalan jókedvvel mulattak a késő esti órákig. Az építendő házalap javára is jutott a mulatságból mintegy 110 frt. — A községi elemi iskolák növendékei pedig másnap, folyó hó 4-én tartották meg mulatságukat a szabadkai erdőben ez idén kivételesen a gymn. ifjuság nélkül. Délről kezdve hosszú kocsisor szállította ki a vendégeket, a szülőket az erdőbe, kik gyönyörködtek a kiesinyek jóízű mulatozásán, mely hasonlíthatatlanul kisebb szabásu volt ugyan, mint az előző évié, azonban ez is kedélyes volt s a mennyire a változó időjárás engedte, sikerült is. Délután kis eső volt, de ez nem igen alterálta a mulatózókat, kik aztán az idő megjavulásakor még jobb kedvre derültek.

Bucsu. Mindazon jó barátainak és ismerőseimnek, kiktől Mező-Laborezra történt áthelyezésem alkalmával elnem bueszuhattam, ez uton mondok szives isten hozzádot, s kérem őket tartsanak meg továbbra is jó indulatu emlékezetökben. *Mirka* Károly.

Végzetes kődobás. E czimen lapunk multkori számában hírt adtunk arról, hogy egy tíz éves leány Róth Gyula gymn. tanuló oly szerencsétlenül dobott meg kövével, hogy a szegény lányka szemén igen veszedelmes sérülést szenvedett. Egészen megbízható és illetékes helyről e hirre vonatkozólag úgy tájékoztatnak bennünket, hogy Róth Gyula a leányka felé dobott ugyan egy marék puha földet, de abban kő nem volt, s a távolság oly nagy volt, hogy még az eldobott föld sem érthette a Neumann Erzsike szemét. A lányka szemének megsérülését tehát minden bizonynyal más valami okozhatta, talán a közelben parittyázó gyermekek valamelyikének vigyázatlansága. Ily értelemben szivesen igazítjuk ki multkori hírnököt, megtoldva azzal, hogy mint örömmel értesülünk, a megsérült lányka szeme határozott gyógyulásnak indult.

A csizi jód- és brómfürdőben, mint az igazgatóság lapunkat értesíti, nagy élénkség uralkodik. A fürdő esodás gyógyhatásának híre mindinkább terjed, minek bizonyítékát képezi az is, hogy a fürdővendégek száma már májusban — az idény elején — meghaladja a százat.

Az Athenaeum Képes Irodalomtörténetéből (szerk. Beöthy Zsolt) ismét egy vaskos füzet jelent meg, a 33-ik, az előbbiekhöz hasonló gazdag tartalommal. Ebben Rákosi Jenő befejezi a 40-es évek drámairodalmáról az előbbi füzetben kezdett cikket, itt Hugó Károly Obernyikról és Kúthyról szólnán részletebben. A 2-ik cikkben Baráth Ferencz a jeles aesthetikus, Kossuth Lajos mint szónok és író czim alatt sokkal többet ad, mint a czimben ígér; bevezetésül áttekinti a magyar politikai szónoklat történetét, aztán Kossuthal kapcsolatban egész korpépet rajzol, elkiséri lőését a számtizetésbe is, vizsgálja amerikai diadalutját, londoni és olaszországi működését stb. Baráth tanulmánya minden esetre a legjobbak közé tartozik, a mit Kossuthról valaha írtak mind tartalmasságra, mind felfogásra, mind stylusa tekintetében. A 3-ik cikkben Vadnai Károly a forradalom költészetéről ír, melynek maga, meg mint gyermek-ifjú, karddal állt szolgálatában, s melyből ujabban pedig naplójegyzetei alapján annyi érdekes jellem- és korpépet alkot. Itt a cikkeknek csak első fele van, melyben a forradalom irodalmi hatásáról, a közkeletű katonadalokról, s általában a forradalmi lyria költészetéről szól. A füzet ezuttal is gazdagon van illusztrálva: arcképek vannak Hugó K., Kossuthról (3) és Sárostryról, továbbá Kossuth szülő- és turini lakóháza, egy-egy allegorikus kép Kossuthról és 1848. márczius 15-ről (egykoru rajzok után). Az 1848-iki országgyűlés megnyitása, Sároty Aranytrombitájának első lapja; külön mellékletül pedig: Petőfi és nejének arcképe s a Nemzeti dal, a szabadsajtó első terméke. A diszes vállalat a legközelebbi két-három füzetben már be lesz fejezve, azért ujjal felhívjuk rá a nagyközönség figyelmét. Egy-egy füzet ára 40 krajcár.

Dr. KÁRMÁN ZOLTÁN távollétében a szerkesztését felelős: LÖRINCZY GYÖRGY.

Magán-hirdetések.

Eladó.

Rimaszombatban a vasuti állomás közelében, mintegy 10 hold szántó-föld és 4 hold rét, szabadkézből eladó. — Tudakozódásokra utbagazítás e lap kiadóhivatalában nyerhető.

Hölgyek figyelmébe.

Van szerencsém a t. hölgyközönség becses tudomására hozni, hogy **DORICS** es. és kir. udvari fodrásznál Budapesten, a **női haj divatos fésülését** elsajátítottam; ebbeli képességem- és tapasztalatomat itthon ohajtván értékesíteni, tisztelettel ajánlom fel szolgáltatásomat esküvők, hangversenyek, táncmultságok s egyéb ünnepélyes alkalmakra. — Ajánlkozom továbbá menyasszonyok öltöztetésére, valamint elvállalok napontai fésüléseket is, havi 3 frt föl mellett.

Szives pártfogásérd
SZENÁSY MARIA asszony.
Rimaszombat, Rimapart-utca.

Érettségit tett.

Főgimnáziumot jeles sikerrel végzett és érettségi vizsgát tett fiatal ember irodai 1—3

gyakornok

gyanánt egy vidéki nagy iparvállalatnál azonnali és állandó alkalmazást nyerhet. Szép írás, jó fogalmazás és lehetőleg több nyelv ismerete megkívántatik. — Kellően felszerelt headványok „R. M.” jegy alatt a kiadóhivatalhoz küldendők.

Nadragulya eladás.

Gesztete község határában levő **Léhi pusztai** birtokhoz tartozó mintegy 30 kat. hold területű erdőn két éves gyökerű kitünő szép lombozattal bíró nadragulya található. Venni szándékozók forduljanak **Pál János** erdőőrhez, kinél az megtekinthető és meg is vehető. (Posta: Gümör Simoni.)

Haszonbérbeadó.

Borsodmegye **Szendrő-Lád** község határában 354 magyar holdas

birtok,

lakkáz gazdasági épületekkel azonnal haszonbérbe adandó.

Vasut építése ez évben megkezdetik, vasuti állomás helyben lesz.

Értekezhetni alólírottal **Kassán, Csatorna-utca 3. szám.**

Fáy Barnabás,
tb. főszolgabíró.

2—3

Eladó

Rimaszombatban, a **Tompa-utca 38-ik** számu két telken épült kényelmes sarokház, tágas udvar, istálló és egyéb melléképületekkel együtt. Értekezhetni ugyanott a tulajdonossal. 3—3

Hirdetmény.

775. szám. — A rimaszombati királyi törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Karkusz József** végrehajtónak **Komlós Jánosné sz. Végh Erzsébet** végrehajtást szenvedő elleni 400 frt tőke jár. iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi 60. t.-cz. 144 §. s következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő kis-gömöri községben fekvő s a kis-gömöri 50. számu telekjegyzőkönyvben foglalt Komlós Jánosné szül. Végh Erzsébet uevén álló, illetve az időközben Kisantal József, Ferencz, Kisantal József kiskoru, Kisantal István, Kisantal Ferencz nős Végh Zsuzsannával és legifj. Kisantal László nevére előjegyzett A. 1—36. sorszám alatti ingatlanokra 1000 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte s annak megtartására határnapul **1895. évi június hó 18-ik napjának** d. e. 10 óráját Kis-Gömöri község házához tüzte ki, mely alkalommal a kérdéses ingatlanok becsáron alul is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át azaz 100 forintot készpénzben, vagy az 1882-ik évi 60. t.-cz. 42. §-ban jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170-ik §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál eléleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. Törvényszék, mint telekkönyvi hatóság 1895. mártius hó 2-án.

Altdorffer, kir. törvszéki bíró.

Kitünő padló-máz!

☛ **puha padlóra.**

Linoleum padló-zománcz

3 árnyalatban

8—8

Eisenstädter testvéreknél Bécsben.

Teljesen használatra kész, esinos és a cselnek megfelelő 1/2 kilos dobozokban.

Linoleum padló-zománcz, egy óra alatt megszárad, pompás fényű, sima és repedésektől ment marad.

Linoleum padló-zománcz közvetlenül a dobozból mázollható fel.

Linoleum padló-zománcz használatra sokkal olesőbb, mint a többi padló-fénymáz.

Kapható **BRAUN ZSIGMOND** vaskereskedésében Rimaszombatban és minden nagyobb festék- és gyógyáru-üzletben.

Özv. ANDRIK SÁMUELNE

kályhagyára

TAMÁSFALÁN. (u. p. Rimaszombat.)

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Tamásfalán (saját házában) mindenféle alakú, nagyságu és színű saját gyártmányu s közzénel is fűthető kész, raktáron levő

eserépkályhák

nagy választékban, jutányos áron mindig kaphatók. — Megrendelések pontosan teljesíttetnek, javítások és átrakások elfogadtatnak.

Özv. ANDRIK SÁMUELNE,

5-6

kályhagyáros.

SZOLYVA és POLENAI

szaktekintélyek által elismert kitűnő hatású

gyógyvizek.

Gyomor és fejfájás, szédülés, cukros huggár.

aranyér bántalmái és köszvény-elleni különlegesség!

A friss töltésű SZOLYVAI és POLENAI védjegyet!

LUHI ERZSÉBET

rendkívüli kellemes ízénél fogva, főleg borral vegyítve a betegnek élvezetes, kellemes üdítő italt képez.

Tulságos gyomorsav képződésénél, idült gyomorhurut és étvágytalanság,

torok, gége és hörgők idült hurutos bántalmái ellen, feltűnő sikerrel lesz alkalmazva.

A friss töltésű Luhi védjegyet!

Főraktár:

Holländer A. és fia Ungvár.

Megrendelhető: minden ásványvíz kereskedésben, vagy közvetlenül:

Gr. Schönborn urad. Igazgatóságánál

MUNKÁCSON. 7-20

Ezen vizeknek inszta kellemetlen utóíze nem kezdődik.

Hirdetmény.

1889. szám. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Egyházasságot község** telekkönyvi birtokszabályozás következtében 1869. évi 2379. számú igazságügyminiszteri rendelet értelmében átalakították és egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVII. és az 1891. XVI. törvény-cikkek a tényleges birtokos tulajdon jogának bejegyzését rendelik, az 1893. XXIX. törvény-cikkben szabályozott eljárás a telek-jegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatosították.

E célból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1895. évi június hó 21-én** fog kezdődni, ennél fogva felhívatnak:

1. Az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyalásra személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után, a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jöbízsemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. Mindazok, kik a telek-jegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, felhívatnak, hogy a kiküldött kir. törvényszéki bíró előtt a kitűzött határrnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

3. Mindazok, a kik valamely ingatlanokhoz tulaj-

A kárpáti kasza

a „KASZÁS” védjeggyel

a legjobb kasza a világon

Kemény, szívós, csupán **egyszeri kalapálással** több napon át lehet vele dolgozni és egyetlen **kaszakófenéssel 20-150 lépésnyire** lehet vele kaszálni még a **legsűrűbb** és a **legkeményebb** hegyi fűben is. A kárpáti kaszát különben egész Magyarországon már mult évről, mint a legkitűnőbbet ismerik és szó nélkül visszaveszem attól, a kit nem elégitene ki.

A valódi kárpáti kasza a „Kaszás” védjeggyel egyedül csakis alulírott czégnél kaphatók. Árak a következők:

A kárpáti kasza hossza a könyökkel együtt ezentiméterekben	60	65	70	75	80	85	90	95	100
Ára darabonként, krajezában	70	80	90	100	110	120	130	145	160
Egy 5 kilós postacsomagban elfér darab	14	13	11	10	9	8	7	6	6

A ki egy postacsomaggal rendel, bérmentve kapja. A ki pedig 3 postacsomaggal rendel egyszerre, azonkívül egy kaszát is kap ingyen ráadásul.

Egy drb kárpáti kaszakó (fenőkö) I-só rendű 15 kr., 1 drb kárpáti kaszakó II-od rendű 10 kr.

1 kalapáló készlet ülő és kalapács angol aczélból 75 kr.

MAUTHNER ÖDÖN magkereskedése, **BUDAPEST** Andrassy-ut 23.

Rimaszombat, 1895. Nyomatott Rábely Miklós könyvnyomdájában.

donjogot tartanak, de a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átíratásra az 1886. XXIX. t.-cz. 15-18. és az 1889. XXXVII. t.-cz. 5. 6. 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak, és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, vagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval is ismerje el, és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik, és a bélyeg- és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek.

4 Azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszűnt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztést kérelmezzék, illetve hogy a törlesztési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményeitől elesnek.

Kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Rimaszombat, 1895. május 15 én.

3-3

Aldorfier, kir. törvszéki bíró.

Kachemir- és selyem-paplanok.

ENGEL ADOLF RIMASZOMBAT.

FŐTÉR 13. szám.

Tavaszi bevásárlásomból visszatérve van szerencsém tisztelt vevőim b. tudomására hozni, hogy **ez idény ujdonságai már raktáromra érkeztek**, fölhivom tisztelt vevőimet, sziveskedjenek személyes megjelenésökkel szerencsételni, s meggyőződni az **óriási választékról**, ugyszintén az **árak olcsóságáról**.

Különösen az alant jegyzetekre hívom föl a nagyérdemű vevő közönség figyelmét:

Női gyapju- és mosó-szövetek, battisztok, Voile de Lének, Lupinek, francia atlasz-szatén és cretonok; óriási választék selyem árukban: foulard selymek, ezelőtt 1 frt 80 kr., most méterje csak 70 kr. minden színben és kivitelben, továbbá Chiffonok, mindennemű Creás-, ezerna-, rumburgi- és eperjesi vásznak, szepességi asztalneműk és damaszt-árak, függönyök, asztal- és ágyterítők, szőnyegek; férfi ingek sima, himzett és reczés; gallér, kézelők és nyakkendők, fűzők (mieder) stb. stb. óriási választékban, olcsó árak, pontos kiszolgálás. Divatcikkéhez hozzá illő díszműárak, esipkék, szallagok nagy választékban. Az elmúlt idényről visszamaradt áruk 50% bevásárlási áron alud adatnak el.

A nagyérdemű közönséget a fentemlített cikkekre ismételen fölhivom s maradok azon jó reményben, hogy becses bizalmokat pontos és lelkiismeretes kiszolgálás által továbbra is fontarthatom.

Kiváló tisztelettel

ENGEL ADOLF.

Legujabb napernyők, esernyők.

Férfi gyapju-szövetek.

Fekete gyászkelemék.

A magyar általános köszén bánya részvénytársulat,

Budapest, V., bálvány-utca 8.

ajánlja a t. cz. gőzmalmoknak, szeszgyáraknak és egyéb iparvállalatoknak valamint a küszöbön álló

cséplési idényre

a gazdaközönség és cséplőgéptulajdonosoknak kitűnő minőségű

akna, koczka- és darabos szenét

sajó-szt.-péteri, centeri, királdi stb. bányáiból 3-3

legjutányosabb áron, egész kocsirakományokban, minden állomásokra szállítva.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntője Kassán, Vám-utca 11 sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legujabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen s gondosan gyártott jöbírnevű gépeit a **közeledő nyári idényre**, nevezetesen:

Cséplőkészleteit könnyű járással, járgány vagy gözmozdony általi hajtásra.

Kézi-cséplőgépeit, járgány hajtásra is alkalmazva, szalmarázói készülékkel vagy a nélkül.

Backer- és magtár-rostait, továbbá mindennemű **szivattyukat, gőzgepeket és gőzkazánokat**. — **Malom- és olajgyárberendezéseket, malomjáratokat, henger-székeket, olajsajtókat** stb.

Gépgyárunk gyártmányainak **jelentékeny készletét** tartjuk állandóan.

Gazdasági gépeink képes-, valamint öntödénk gyártmányai árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük.

1-6

